

Forældre og unges brug af alkohol

Temamøde om alkoholforebyggelse 11. november 2021

Maria Koch Aabel, programleder, Sundhedsstyrelsen

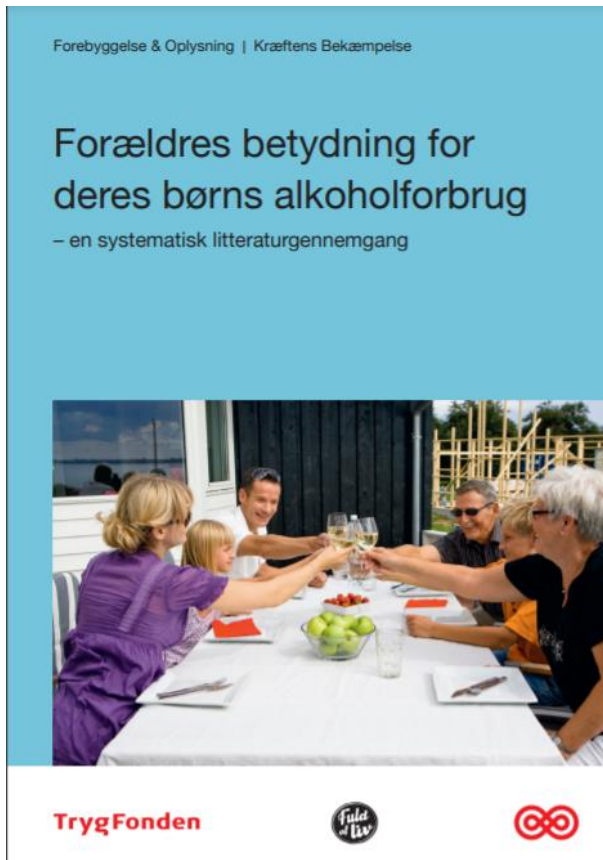
Program

1. Forældres betydning for unges brug af alkohol
2. Hvad siger forældrene selv?
3. Hvordan motiverer og involverer vi forældrene? – erfaringer fra Fælles om ungelivet
4. Kommende indsatser målrettet forældre

Forældres betydning for unges brug af alkohol

Viden om forældres betydning for unges brug af alkohol

Det ved vi....

- Forældrenes eget alkoholforbrug har betydning for hvor tidligt og hvor meget de unge drikker
- Tendens til, at unge, der får alkohol af deres forældre eller drikker sammen med forældrene har et højere indtag af alkohol, end unge, der ikke får alkohol af deres forældre.
- Unge drikker mere, hvis deres egne eller venners forældre lægger hus til fester med alkohol
- Hvis forældrene kender den unges venner og vennernes forældre, ved hvor den unge er henne om aftenen og hvad den unge laver (forældremonitorering), så er det forbundet med senere alkoholdebut og et lavere alkoholforbrug.
- Hvis forældre og den unge har en tæt og tillidsfuld relation - og har en god dialog og laver aftaler om alkohol - så drikker de unge senere og drikker mindre..

Det ved vi også...

- Hvis forældrene udviser tydelige holdninger mod alkohol, drikker de unge senere
- Børn hvis forældre udviser varme og anerkendelse kombineret med rammer og forventninger til dem (autoritativ forældrestil), drikker mindre end børn, hvis forældre er enten strikse og kontrollerende (autoritær forældrestil) eller eftergivende/uengagerede i deres unges liv.
- Hvis forældre bruger meget tid sammen med deres børn, drikker de mindre..

Hvad siger forældrene selv?

Forældreundersøgelse oktober 2021

Kvantitativ og kvalitativ undersøgelse blandt forældre til 13-18-årige.

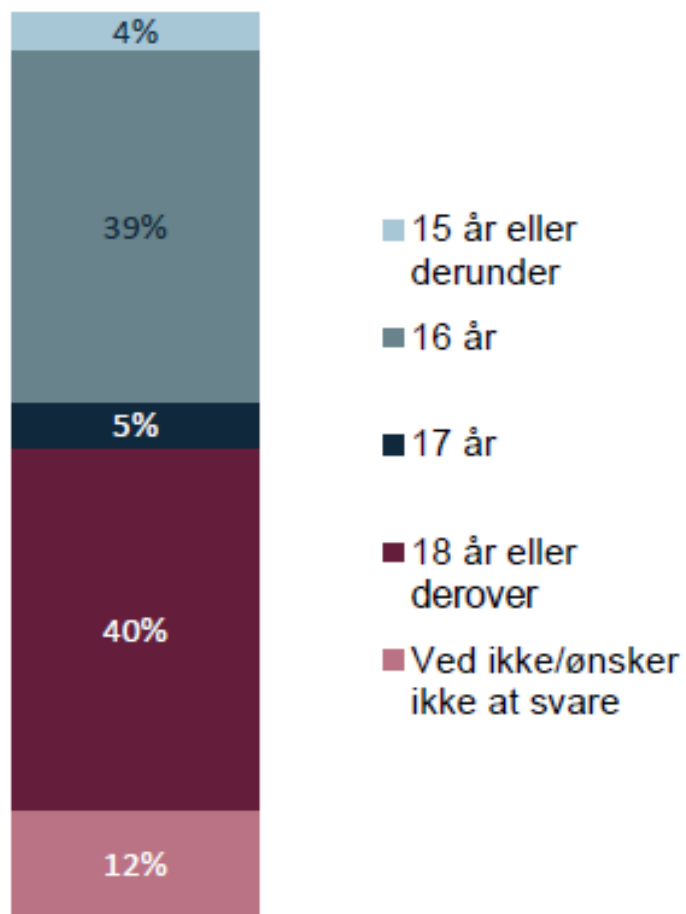
- 95 procent af forældrene oplever, at det kan være udfordrende
 - at have en god samtale med teenageren,
 - at det kan være svært at finde balancen mellem at sætte grænser og give teenageren rum til selvbestemmelse,
 - at relationen mellem dem selv og teenageren er udfordret.
- 56 procent af forældrene oplever, at ét eller flere udvalgte emner kan være svære at tale med deres teenager om. Omvendt er der også en betydelig gruppe af forældre, som oplever, at ingen af emnerne er svære at tale om (44 procent)
- Halvdelen af forældrene oplever, at de sjældent snakker med forældrene til deres barns venner. Flere forældre til de ældre teenagere peger på, at det særligt gør sig gældende, når deres børn starter i gymnasiet, hvor forældre i stigende grad afkobles det sociale og faglige liv..

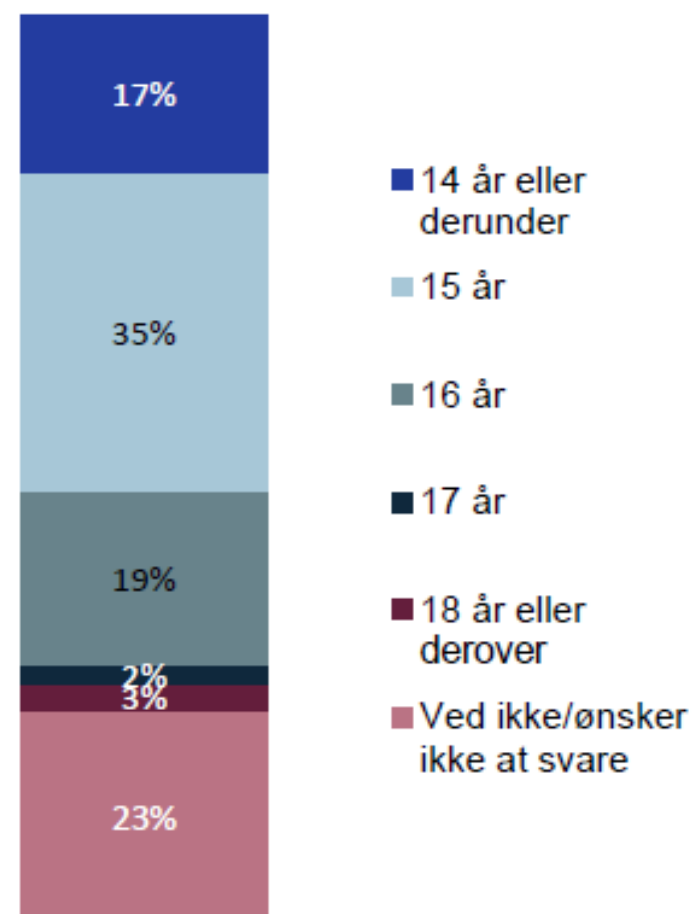
Forældreundersøgelse - tendenser ift. unge og alkohol

- Forældrene kan blive bekymrede for, om deres barn er udenfor fællesskabet, hvis den unge ikke drikker alkohol. Og fællesskabet kan derfor udfordre grænsesætningen.
- Forældrene slipper monitoreringen og involveringen ift. alkohol ved overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Flere forældre peger på, at man blot må have tiltro til, at man har gjort et godt stykke arbejde med at klæde sine børn på til at navigere i og afsøge egne grænser.
- Alkoholdebuten opfattes som noget naturligt, og mange forældre faciliterer og serverer selv alkohol for deres barn første gang ved 14-16 års alderen – og fortsætter med det.

Den foretrukne aldersgrænse for at købe alkohol

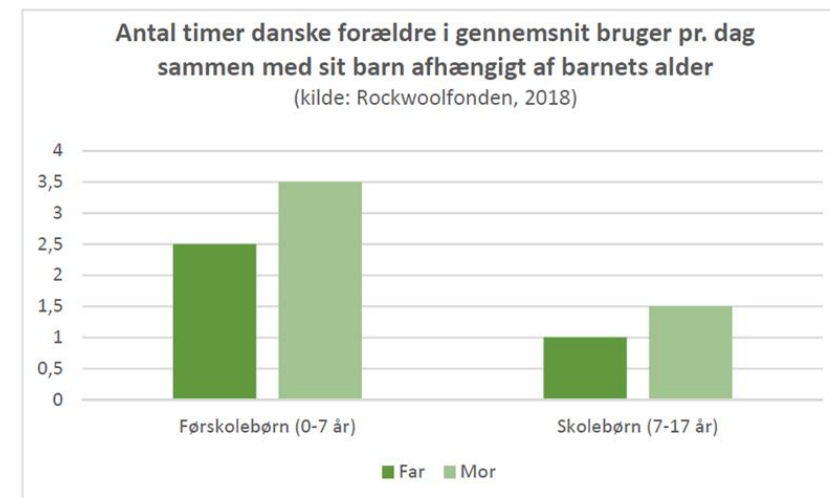

Barnets alder, da det første gang fik lov til at drikke alkohol

Forældreundersøgelse – tid brugt sammen

- 54 procent af forældrene mener, at det er vigtigere, at teenageren bruger tid med venner end forældre.
- Samtidig oplever mange forældre, at de bruger mindre tid sammen med deres teenager end de gerne ville (54 procent). For nogle forældre skyldes det deres travle hverdag, men for mange bunder det i barnets stigende interesse for socialt samvær med venner.
- Kun 15 procent af forældrene angiver, at den unge ikke vil bruge tid sammen med dem.

Hvad bekymrer forældrene ift. unge og alkohol?

- Ulykker, vold, slagsmål
- Seksuelle krænkelse og uønsket sex

Hvordan motiverer og involverer vi forældrene?

– erfaringer fra Fælles om ungelivet

SUNDHEDSSTYRELSEN

TrygFonden

Odsherred

Silkeborg

Gentofte

Sorø

Aalborg

Fælles om ungelivet

Fælles om ungelivet

Målsætning:

At flere unge lever et frit ungdomsliv, hvor både forældre og lokalsamfund aktivt bidrager til at rammerne omkring de unge opmuntrer til et reduceret alkoholforbrug og beskytter mod brug af tobak og stoffer.

Målgruppe:

Unge i alderen 13-18 år.

Rusmidler skal fylde meget mindre i unges fællesskab

Sundhedsstyrelsen og TrygFonden søsætter sammen med fem pilotkommuner udviklingsprogrammet "Fælles om ungelivet". Sammen vil de undersøge, hvordan kommunerne bedst kan understøtte et godt og inspirerende ungeliv uden rusmidler.

tekst THOMAS KOKHOLM

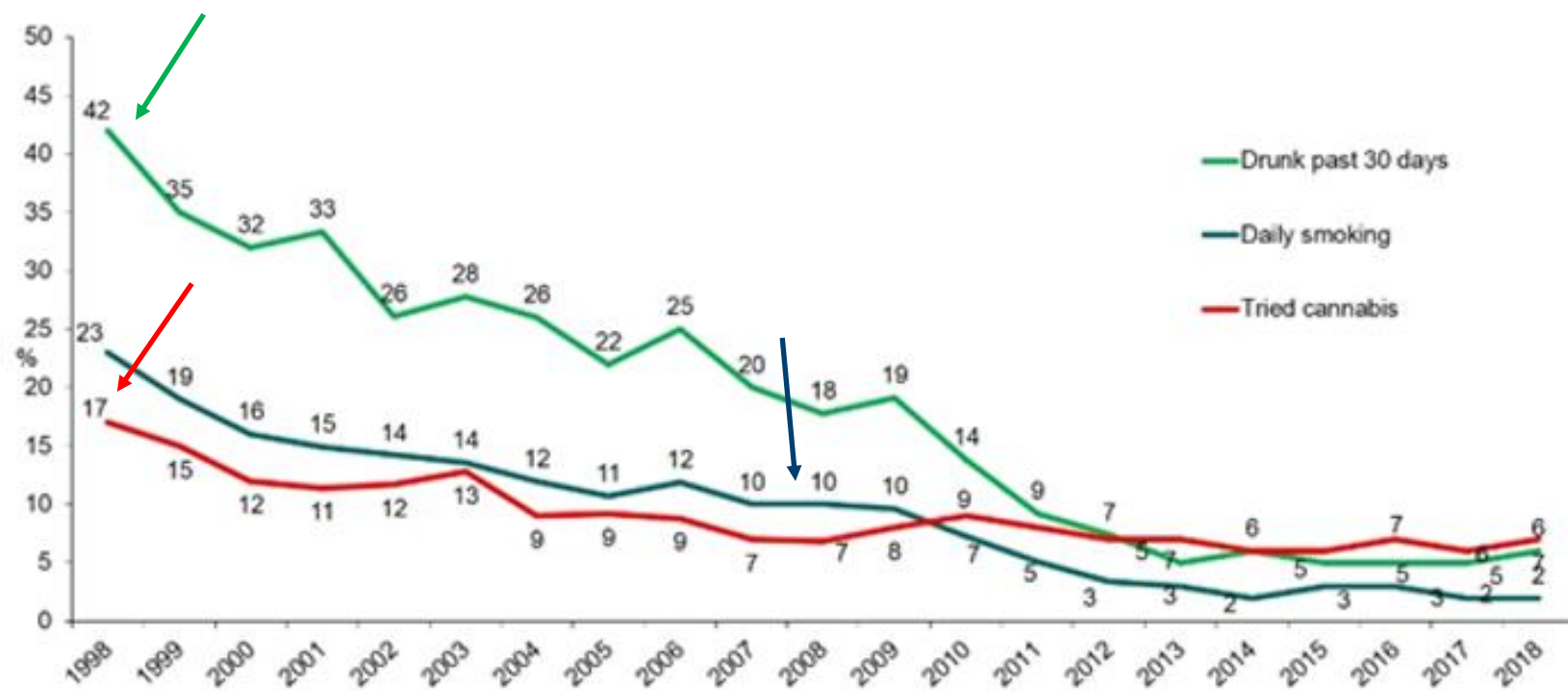
Fem kommuner skal tage livtag med de unges alkoholkultur ud fra Trygfondens udviklingsprogrammet "Fælles om ungelivet".

It takes a village to raise a child, lyder et gammelt ordsprog. Netværk - både det helt nære og det lidt større - har stor betydning for børn og unges opvækst. Det er udgangspunktet for Sundhedsstyrelsens og TrygFondens program.

Fem pilotkommuner Aalborg, Silkeborg, Odder, Sorø og Gentofte er med til at udvikle opskrifter på, hvordan kommuner fremover kan støtte et godt ungeliv. Et liv, hvor tydelige og nærværende voksne skaber rammer for og viser veje til gode sociale fællesskaber og inspirerende ungemiljøer, hvor rusmidler spiller en markant mindre rolle.

Positive development over 20 years (10th grade students)

Substance use in Iceland 1997-2018

<https://planetyouth.org/>

Danske 15-16 årige:

- 40 % har været fulde inden for de sidste 30 dage
- 10 % ryger dagligt
- 17 % har prøvet hash (ESPAD 2019)

Grundpiller i Fælles om ungelivet:

1. Beskyttende faktorer

- Flytte fokus fra risikofaktorer til det, der beskytter mod risikoadfærd

2. Datadreven indsats

- Lokale data (udskolingene og ungdomsuddannelser)

3. Ansvar ligger hos de voksne

- Involvering og samarbejde
- Forældre og fritidsmiljøer

Beskyttende faktorer

Forældre

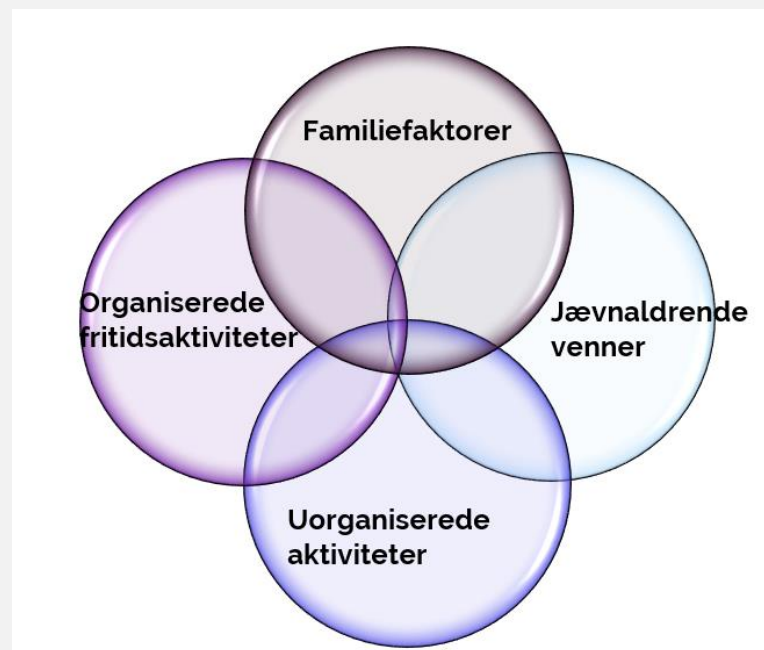
- Tid tilbragt sammen
- God kommunikation
- Involvering i venner
- Sætte grænser

Venner

- Fælleskaber uden rusmidler
- Sociale normer
- Rollemodeller

Fritidsliv

- Deltagelse i organiserede aktiviteter
- Voksne, der er uddannede
- Rollemodeller
- Sætte grænser

Dataindsamling i Fælles om ungelivet

50. Hvor tit gør du følgende i din fritid?

Sæt ét kryds i hver linje	Næsten hver dag/hver dag	2-5 gange om ugen	En gang om ugen	1-3 gange om måneden	Sjældent eller aldrig
a. Går til sport i en forening eller klub (fx fodbold, håndhold, svømning eller ridning)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Dyrker fitness/styrketræning i et fitnesscenter	☐	☐	☐	☐	☐
c. Dyrker motion eller sport uden for en forening eller fitnesscenter	☐	☐	☐	☐	☐
d. Går til teater, musik, spejder, rollespil, skak eller lignende aktivitet i forening, kulturhus eller bibliotek	☐	☐	☐	☐	☐
e. Er sammen med venner	☐	☐	☐	☐	☐
f. Er sammen med venner på internettet	☐	☐	☐	☐	☐
g. Går i ungdomsklub	☐	☐	☐	☐	☐
h. Deltager i aktiviteter/undervisning i Ungdomsskolen	☐	☐	☐	☐	☐
i. Arbejder i et fritidsjob	☐	☐	☐	☐	☐

51. Deltager du i de fritidsaktiviteter, du kunne tænke dig?

- Ja
- Nej
- Ved ikke

52. Hvad er grunden til, at du ikke deltager i de fritidsaktiviteter, du kunne tænke dig?

Angiv gerne flere svar

- Jeg har ikke nogen at følges med for tiden
- Mine venner går heller ikke til nogen fritidsaktiviteter
- Vi har ikke råd til det for tiden
- Jeg har for travlt med skolearbejde for tiden
- Jeg er på venteliste til den aktivitet, jeg gerne vil gå til
- Jeg har for langt til en fritidsaktivitet
- Andet

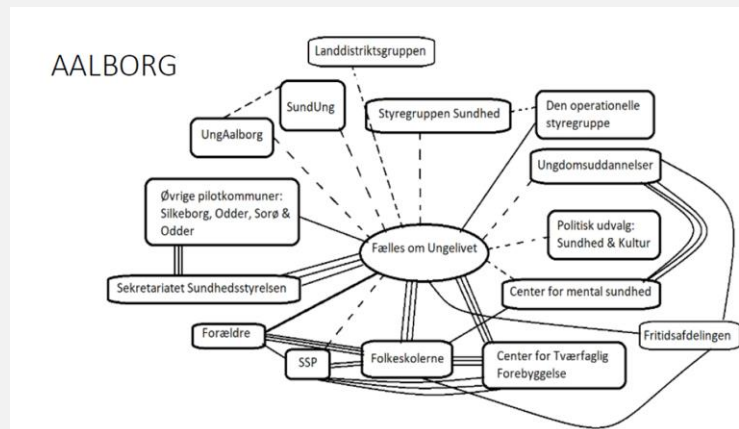
53. Hvor vigtigt er følgende, når du går til en aktivitet i din fritid? (idræt, ungdomsklub, musik, teater og lignende)

Sæt ét kryds i hver linje	Meget vigtigt	Vigtigt	Ikke vigtigt	Slet ikke vigtigt	Ved ikke
a. At være sammen med mine venner	☐	☐	☐	☐	☐
b. At blive bedre/dygtigere til aktiviteten	☐	☐	☐	☐	☐
c. At holde mig i form	☐	☐	☐	☐	☐
d. At have det sjovt	☐	☐	☐	☐	☐
e. At mine trænere/undervisere er dygtige	☐	☐	☐	☐	☐
f. At jeg kan deltage i sociale arrangementer i forbindelse med aktiviteten (fx ture, stævner, fester osv.)	☐	☐	☐	☐	☐

Lokal formidling og lokale aktiviteter

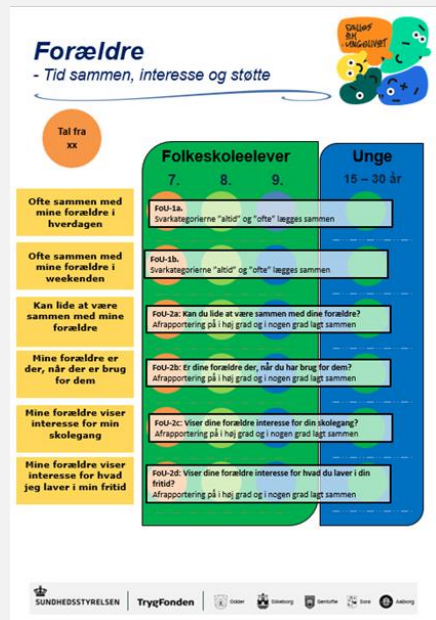
- Formidling af lokale data til relevante parter – forældre, foreningsliv, unge og andre med relevans for indsatsen lokalt.

- Iværksættelse af lokale aktiviteter, der styrker og aktiverer de beskyttende miljøer, der er omkring unges liv.

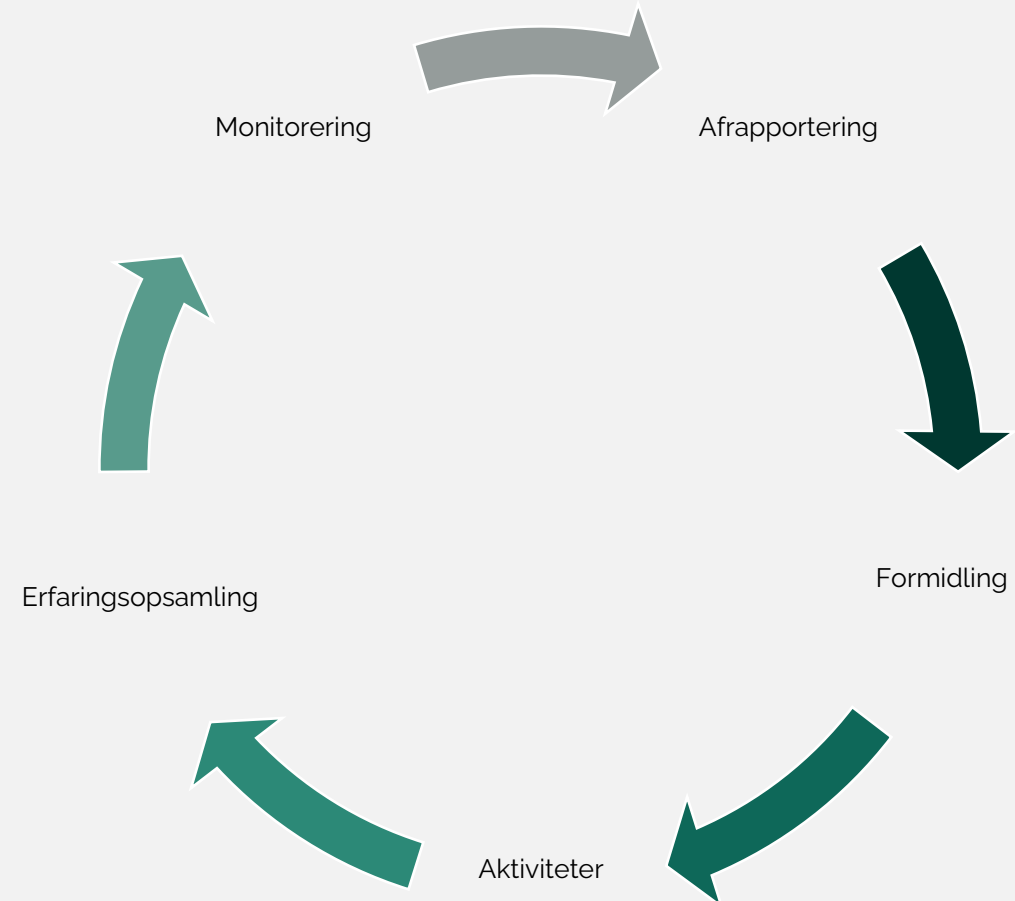

Ungelivet i xx kommune - Udvalgte resultater fra ungeprofilundersøgelsen

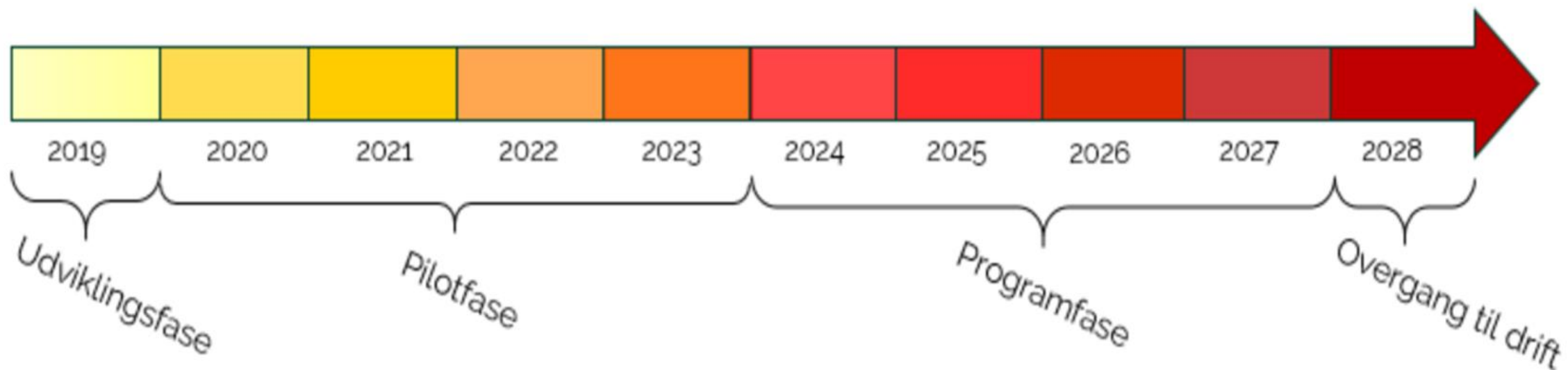
Fakta om Ungeprofilundersøgelsen 2020 / 2021
 - Undersøgelsen er gennemført i perioden 1. december 2020 - 31. januar 2021 i kommuner spredt ud over hele Danmark.
 Et antal bevarede() besvarelser fra xx skoler (indsat hvilke skoler den indført) i xx kommune (Samlet svarprocent xx (indsat samlet for kommunens skoler)).
 Et antal bevarede() besvarelser fra xx ungdomsuddannelser (indsat svarprocent for kommunens ungdomsuddannelser), jensen er ikke personhenførbare.

Årshjul

Tidslinje for programindsatsen

Tværgående erfaringsopsamling: forældreinvolvering

- Fokus på at formidle viden om beskyttende faktorer, herunder om forældrenes betydning og forældrerolle, samt indsamle og formidle lokale data.
- Større fremmøde til forældremøder, når klasselærer står for invitation
- Gode erfaringer med digital formidling på trods (fleksibilitet, tryghed, begge forældre tilstede, mulighed for afstemninger etc.). Men mindre grad af netværksdannelse.

Tværgående erfaringsopsamling: forældreinvolvering

- Når lokale data formidles på forældremøder opleves det som meget motiverende for forældrene,
- Fokus og viden om beskyttende faktorer – herunder forældrenes betydning – er motiverende og engagerende for forældrene.. Gerne suppleret med konkrete handleanvisninger.
- Motiverende med bredere og positiv tilgang ift. beskyttende faktorer end kun at formidle risikofaktorer – dog flere steder blanding.
- Gode erfaringer med indbyrdes forældredialog og udveksling af holdninger og erfaringer ift. forældrerolle

Tværgående erfaringsopsamling: forældreinvolvering

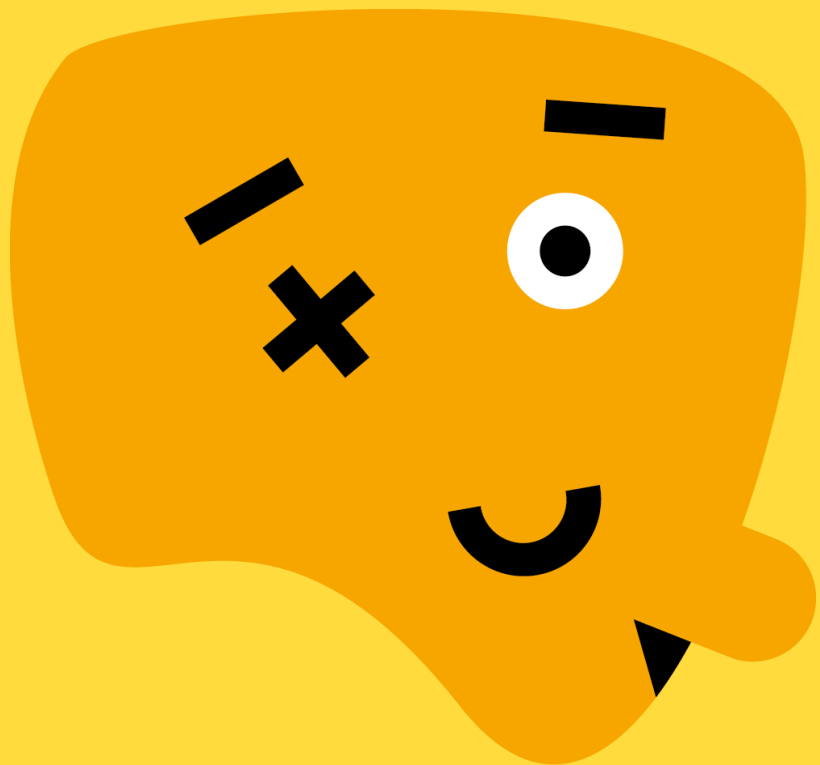
- Forældrene skal selv være ansvarlige for at planlægge og gennemføre aktiviteter
- Balance med forældre-ejerskab og kommunal understøttelse
- Indtil videre få, men engagerede forældre rekrutteret til flere af de lokale indsatser. Fx forældredrevne aktiviteter, lokal forældregruppe på Facebook etc.
- Vigtigt med tålmodighed overfor forældrene. – forældrene skal vænne sig til at have en mere aktiv rolle.

Kommende indsatser målrettet forældre

Rådgivningsite og kommunikationsindsats primo 2022

Give forældre viden om og understøtte refleksion over den betydning man som forældre stadig har i ens teenagers liv – og blive klædt på med viden og handleanvisninger, der kan understøtte relationen og dialogen mellem forældre og den unge..

Følg os her:

<http://.sst.dk/da/faellesomungelivet>

LinkedIn: Fælles om ungelivet

Kontakt:

Programleder Maria Koch Aabel

mwk@sst.dk

72 22 86 66

